

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

625. meddelelse. 17. september 1959

A. Forsøgsresultater

Sortsforsøg med høje bønner 1955—58

Dyrkning af bønner, og især de rankende sorter, stiller store krav til varme og læforhold for at nå til fuld udvikling her i landet, og kun et fåtal af de prøvede sorter har opnået tilfredsstillende udbytter, men flere af de høje bønnesorter er af god kvalitet – farve og ribbefrihed – og giver kun få syge bælg. Plukketiden strækker sig over en ret lang periode, og dette er en fordel for den private have dyrker, ligesom der også bruges mindre frømængde pr. arealenhed.

Forsøgene er udført på god sandmuld med lerblandet underlag ved Spangsbjerg og på lermuld med lerunderlag ved Virum.

I 1955 indgik følgende 22 sorter til en foreløbig bedømmelse: Med grønne bælg: Juli Knæk, Erntesegeen früher, Juli ribbefri, Sværd ekstra bred, Perle Sukker, Fænomen, Meisterstück, Komet, Riesenhorn, Crochu grøn, Erntesegeen, Füllhorn og Frühe Wädenswiller. Med gule bælg: alle med fornavnet Voks, Goldflut, Torrente d'Oro, Crochu Marbré, Sct. Fiacre, Merveille de Venice sortfrøet, Merveille de Venice hvidfrøet, Scimitarra, Mont d'Or og Rheingold.

Prøveåret var særdeles gunstig for bønnedyrkning, men en del sorter var trods dette for sent udviklede, andre havde en mindre god spiring og enkelte var af altfor dårlig kvalitet, så forsøget blev fortsat med 13 sorter, der i det følgende år blev reduceret til 8.

I 1956 blev der yderligere prøvet følgende 9 sorter: Voks Flageolet og med grønne bælg: Imperial, Imperator, Erstling, Suttons Scarlet, Princeps, Suttons Prizewinner, Streamline og Kelvedon Marvel, hvoraf 5 sorter er indgået i de afsluttende forsøg.

I forsøgsperioden 1955-58 har deltaget: Erntesegeen, Erntesegeen früher, Komet, Juli ribbefri, Frühe Wädenswiller, Juli Knæk, Voks Goldflut og Voks Torrente d'Oro. I 1956-58: Voks Flageolet, Suttons Prizewinner, Kelvedon Marvel, Princeps og Erstling.

Udbytteneiveauet er lidt højere ved Virum, hvor klimaet gennemgående er mildere end ved Spangsbjerg. De højestydende sorter – bortset fra blomsterbønnerne – har givet omkring 145 kg pr. a. Til sammenligning kan angives, at de bedste grønne, lave bønner, omtalt i 489. meddelelse har givet 147 kg pr. a. og de bedste lave voksbønner, omtalt i 555. meddelelse har givet omkring 200 kg pr. a.

Ved vurdering af sorterne, der naturligt har kunnet opdeles i grønbælgede, gulbælgede og blomsterbønner, er der foruden udbyttet af fejlfri bælg taget særlige hensyn til, om bælgene er ribbefri, deres handelsværdi, tidlighed og sygdomsangreb, og sorterne er indenfor de forskellige grupper i omstående bilag opført efter ribbefrihed. Blomsterbønnerne må plukkes meget tidligt for overhovedet at være af brugelig kvalitet.

Som dykningsværdige anerkendes 2 grønbælgede og 2 gulbælgede sorter. Disse vedføjtes S 1959.

Beskrivelse af sorterne

GRØNNE BÆLGE

Erntesegen, S 1959. (Frø leveret af fa. J. E. Ohlsens Enke, Kbhv.) Væksten kraftig. Bælgen rund, lige eller svagt buet, middelstor med svag krum spids, mørkegrøn.

Godt udbytte, ribbefri, middeltidlig, god farve og udseende.

Erntesegen früher, ligner foregående meget, men er i flere egenskaber knap så værdifuld.

Komet, Rhodan S 1959. (Ejer: Ole J. Olesen, Saantesvej 11, Gentofte.) Væksten middel-kraftig. Bælgen oval-rund, lige eller let buet med lille spids, ret stor, mosgrøn – ret lys.

Godt udbytte, ribbefri, middeltidlig og en god handelsvare.

Juli ribbefri. Væksten middelkraftig. Bælgen rund, lige – svagt buet, nærmest middelstor, lysgrøn-gulgrøn.

Godt udbytte, ribbefri, ret tidlig, men uheldig farve.

Frühe Wädenswiller. Væksten kraftig. Bælgen rund, ret smal og hyppigst meget stærkt krummet, lysegrøn-hvidgrøn.

Mindre udbytte, ribbefri, meget tidlig, men for dårligt udseende.

Juli Knæk. Væksten middelkraftig. Bælgen rund-oval, ret kort, lige eller let buet med kort spids, middelstor, grøn-gulgrøn.

Godt udbytte, men ret mange grove ribber, middeltidlig, lidt lys, men pæn handelsvare.

Erstling. Væksten kraftig. Bælgen lang, bred, flad, svagt buet, mørkegrøn.

Stort udbytte, noget grove ribber, tidlig.

GULE BÆLGE

Voks Goldflut, S 1959. (Frø leveret af fa. J. E. Ohlsens Enke, Kbhv.) Væksten kraftig. Bælgen ret lang, lige med ret fremtrædende frø, ret stor, voksgul-hvidgul med grønligt skær.

Godt udbytte, nogle grove ribber, middeltidlig.

Voks Torrente d'Oro, S 1959. (Frø leveret af fa. J. E. Ohlsens Enke, Kbhv.) Væksten kraftig. Bælgen ret lang, lige eller svagt krum, ret stor, lys voksgul med grønligt skær.

Jævnt stort udbytte, men ret mange grove ribber, middeltidlig.

Voks Flageolet. Væksten kraftig. Bælgen ret kort, bred, fladrund – flad, noget buet, middelstor, gul-mørkegul.

Mindre udbytte, grove ribber og modtagelig for sygdomsangreb.

BLOMSTERBØNNER

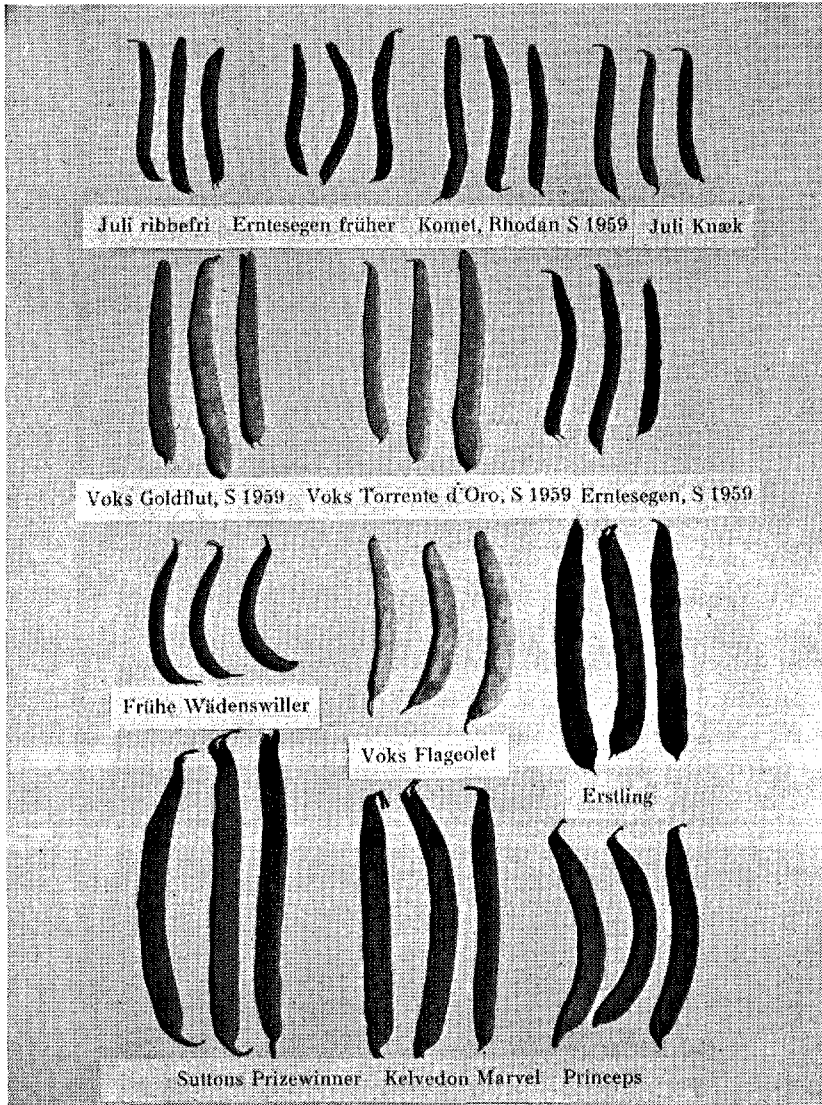
Suttons Prizewinner. Væksten meget kraftig. Bælgen meget lang, bred, flad, lige, meget stor, mørkegrøn-mosgrøn med en ru overflade. Blomsterne smukt røde.

Meget stort udbytte, hårdfør, men bælgene ofte grove og med en del kraftige ribber.

Denne og de 2 følgende sorter må plukkes tidligt, inden bælgene er udviklede, for overhovedet at få en brugbar vare.

Kelvedon Marvel. Væksten meget kraftig. Bælgen lang, bred, fladrund, undertiden svagt buet, stor, mørkegrøn med ru overflade. Blomsten smukt rød.

Som forrige, men lidt grovere i udseende.

Princeps. Væksten meget kraftig. Bælgen lang, krum, bred, flad-
rund, stor, mørkegrøn med ru overflade. Blomsten rød.
Som forrige, men med flere grove ribber.

Bilag til 625. meddelelse.

Oversigt over sortsforsøg med høje bønner. Spangsbjerg og Virum 1955—58

	Spangs- bjerg	Virum	Sunde bælg gns. kg/a	holds- tal	Udse- for- med ingen ende* eller svage ribber	10= bælge bedst	pt. syge bælge gns.	pt. udb. i plukke- perio. første 1/3	100 vægt kg	Bælg tykkelse i pct. af bredden	længde cm
1955—58											
Erntesegen, S 1959	133.1	157.2	145.2	103	100	8	0.9	40	0.51	86	11
Erntesegen früher	117.5	177.7	147.6	105	98	7	2.2	33	0.49	92	11
Komet, Rhodan S 1959 ...	122.6	163.4	143.0	101	100	7	1.1	42	0.60	67	12
Juli ribbefri	128.0	160.3	144.9	102	100	5	0.8	57	0.46	88	10
Frühe Wädenswiler	108.4	157.0	132.7	94	100	5	0.7	74	0.43	84	11
Juli Knæk	126.1	162.9	144.5	102	87	7	0.6	52	0.47	76	10
Voks Goldflut, S 1959.....	127.1	151.5	139.3	99	90	6-7	2.1	37	0.82	52	15
» Torrente d'Oro, S 1959	107.8	158.0	132.9	94	88	6	2.0	36	0.78	47	15
Gennemsnit 1955—58	121.3	161.0	141.2	100							
» 1956—58	100.4	136.9	118.7	100							
1956—58											
Voks Flageolet	75.9	135.6	105.8	89	73	5	6.4	67	0.45	39	11
Suttons Prizewinner	234.9	265.5	250.9	211	88	7	0.8	31	1.39	39	21
Kelvedon Marvel	260.0	335.3	297.7	251	84	7	0.4	55	1.14	49	16
Princeps	277.0	331.0	304.0	256	78	7	0.4	43	1.08	47	16
Erstling	142.5	188.7	168.6	142	84	5	1.8	61	0.93	34	16

* Spangsbjerg 1955 og 1957.

Abonnement på korte meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur kan tegnes på ethvert postkontor og hos postbudet under navn af »Statens Forsøgs- virksomhed i Plantekultur«.

Abonnementsprisen er 4 kr. om året, postpenge iberegnet.

Anmeldelse om adresseændring må indgives til postvæsenet.